

Pisko, kom. k obch. zák. 2. vydání, stránka 416—417). Odvolací soud tedy nepochybil, uvažoval-li, zda šlo o obchod uzavřený mezi dlužníkem Františkem Š. a poddlužníkem Františkem J. a zamítl-li žalobu, ježto tomu tak nebylo. František Š. je majitelem klempířského a pokrývačského závodu a poddlužník František J. objednal si u něj v červnu 1933 nátěr a opravu střechy, kteroužto objednávku František Š. vyřídil. Š. použil při těchto pracích materiálu dodaného mu žalující firmou. Podle tohoto ujednání měl tudíž František Š. provést mu zadané řemeslné práce s dodáním potřebného materiálu, při čemž měl a musil tento materiál zpracovat do cizí nemovitosti. Tím však vytvořil dílo, jež se stalo součástí nemovitosti objednatelovy a věc (materiál) přestala tím být věcí movitou a předmětem obchodování. Nešlo tu tedy o obchod podle čl. 271 čis. 1 obch. zák., předpokládající, že jde o nákup věcí za účelem zcizení, t. j. v původním stavu či přepracovaném, avšak vždy v takovém stavu, že se zachovává vlastnost věci jako věci movité (srov. Staub-Pisko, kom. k obch. zák. 2. vydání II. str. 8, 9). Ustanovení čl. 272 čis. 1 obch. zák. tu vůbec nepřichází v úvahu, jak mylně za to má dovolatelka, když František Š. zboží nejen zpracoval nebo přepracoval, nýbrž sám dodal potřebný materiál (Randa: obchodní právo vyd. 1894). Nešlo-li v souzené věci o komisionářství podle čl. 360 obch. zák., nelze ani použití ustanovení čl. 272 čis. 3 obch. zák., třebaš jinak Š. se po živnostensku zabýval komisionářstvím, jak to tvrdí dovolatelka. Na souzenou věc nelze tudíž použití ustanovení čl. 368 obch. zák. a vylučovací žaloba, pokud byla opřena o tento důvod, není opodstatněna. Že tu nešlo o poměr podobný komisi podle čl. 360 obch. zák., na kterýžto poměr bylo by lze obdobně použití ustanovení čl. 368 obch. zák., vložil již odvolací soud a odůvodnil i správně, že tu nelze použití zásady vyslovené v rozhodnutí ve Sb. n. s. čis. 8587 pro různost skutkového a právního stavu. Nemá význam pro posouzení věci, že František Š. postoupil spornou pohledávku žalující firmě, neboť to se stalo dne 31. ledna 1935, kdežto pohledávka byla již před tím exekučně zabavena a poddlužník o zabavení vyrozuměn dne 10. září 1934.

Čís. 15057.

Patronát věcně váznoucí na statcích zapsaných v zemských deskách zaniká odepsáním zatížených statků z desk zemských a zrušením příslušné knihovní vložky.

Tomu, kdo žádá za odepsání zemskodeskových pozemků, náleží, aby buď předložil listinný doklad, že se vypořádal s oprávněnými z patronátu, neb aby postupoval podle §§ 2, 3 a 4 zákona čis. 18/69 ř. z.

Církevní ústavy, které tvrdí, že jim přísluší věcný patronát, jsou formálně oprávněny k rekursu proti usnesení knihovního soudu, jímž bylo povoleno odepsání zemskodeskových pozemků podle § 1 zákona čis. 18/69 ř. z.

(Rozh. ze dne 20. března 1936, R I 73/36.)

P r v ý s o u d povolil k žádosti knihovního vlastníka přenesení celého statku V. z vložky zemských desk do rustikální vložky a zrušil příslušnou knihovní vložku v zemských deskách. O tomto postupu neuvědomil římsko-katolický kostel a obročí v P., jež tvrdí, že jim k těmto nemovitostem patří věcné právo patronátní. R e k u r s n í s o u d zrušil ke stížnosti příslušného římsko-katolického kostela a farního obročí toto usnesení prvního soudu a uložil mu, by po doplněném řízení znovu rozhodl. D ů v o d y: Na nemovitostech zapsaných v zemských deskách vázne podle sdělení stěžovatelčina podle platných předpisů (čl. XIV. čís. 1 uv. zák. k ex. ř., §§ 32—34 zákona ze dne 7. května 1874 čís. 50 ř. z. a § 20 tractatus de iuribus incorporalibus ze dne 16. března 1679) jako věcné veřejnoprávní břemeno reální patronát k řím.-kat. kostelu a faře v P. a jeho filiálním kostelům. Břemeno patronátu je břemenem věcným i bez zápisu do knih. Patronát nepřechází s nemovitostmi přepsanými z vložky deskové do vložky rustikální, nýbrž se zrušením vložky deskové zaniká. Nemají proto oprávněné ústavy po zrušení vložky deskové možnost dáti knihovně vyznačiti reální patronát v rustikální vložce, ale mají právo stížnosti proti příslušnému knihovnímu usnesení. Podle sdělení stěžovatelčina vlastník nemovitostí věděl a věděti musel o existenci reálního patronátu, protože plnil a plní povinnosti z něho plynoucí. Byl tedy povinen, aby buď doložil svou knihovní žádost prohlášením stěžovatelčím, že svoluje s hlediska práva patronátního k odepisání pozemků bez tohoto břemena nebo žádal o zavedení vyzývacího řízení (§ 94 čís. 3 a 4 knih. zák., § 2 zák. čís. 18/69) a navrhl v něm podle § 4 zák. čís. 18/69, aby vzhledem k patronátu bylo soudní usnesení, povolující a zahajující toto řízení, doručeno i stěžovateli, která by pak byla oprávněna k odporu podle § 3 téhož zák. bez ohledu na to, zdali patronátní právo je zapsáno v knize pozemkové či ne (Sb. n. s. rozh. čís. 6117). Slušelo proto napadená usnesení zrušiti a věc vrátiti prvnímu soudu k doplnění řízení v naznačeném směru.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Patronát jakožto soubor oprávnění a závazků vízících se ke kostelu nebo nižšímu církevnímu obročí, může na statcích zapsaných v zemských deskách věcně váznouti a ve velkém počtu případů také skutečně vázne bez knihovního vyznačení (nález spr. soud. ve Vídni z 13. dubna 1887 čís. 805, Budw. čís. 3481, rozh. čís. 6117 a 6163 Sb. n. s., Ehrenzweig: »Sachenrecht« z r. 1923 str. 401). Podle nálezu vysloveného v nálezu nejvyššího správního soudu ze dne 1. září 1934 čís. 11544/32 (Bohuslav čís. 11396) vyloučením statku, na němž patronát vázne, ze zemských desk a zrušením příslušné knihovní vložky patronát zaniká, ježto podle § 20 traktátu de iuribus incorporalibus, vydaného císařem Leopoldem I. dne 13. března 1679, je patronát akcesorium »panství«, totiž dominia a jako takové nemůže býti spojen s pozemky nezapsanými do desk zemských, a je spojen s pozemky jen potud, pokud tyto jako

zemskodeskové pozemky nepominou. To se však stane tím, že se z desk zemských odepíší. Tyto dvě okolnosti jest míti na zřeteli, je-li podána žádost za přenesení veškerých nemovitostí, na nichž vázne nezapsané věcné právo patronátní, ze zemských desk do pozemkové knihy rustikální s přenesením všech váznoucích práv podle § 1 zákona čís. 18/1869 ř. z., neboť provedení takového převodu má v zápětí zrušení příslušné vložky zemských desk, a tudíž i zánik věcného patronátu. Povolí-li soud žádané přenesení nevěda o patronátu, nelze postiženému církevnímu ústavu upřít právo k rekursu proti onomu usnesení neejn podle §§ 123, 126 knihovního zákona, nýbrž i podle § 35 zák. čís. 100/31 Sb. z. a n., i když mu nebylo usnesení to doručeno, neboť jest účastníkem, který může býti rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen (§ 37 zák. čís. 100/31). O takový případ zde jde, ježto první soud vyhověl knihovní žádosti žadatelů za přenesení celého statku V. ze zemských desk do rustikální vložky a římsko-katolický kostel v P. s filiálními kostely a farním obročím, které tvrdí, že jim ke statku V. přísluší věcné právo patronátní, nebyly o tom soudem uvědoměny, poněvadž právo to nebylo v zemských deskách vyznačeno. Výtku dovolacích rekurentů, že těmto církevním ústavům nepřisluší formální právo k rekursu proti usnesení prvního soudu, není správná. Jde na jedné straně o církevní ústavy, s nimiž patronátní právo bývá spojeno, na druhé straně pak o deskový statek, na němž právo takové může i bez knihovního zápisu věcně váznouti. Dovolací rekurenti sami uvádějí, že až do roku 1910 všichni majitelé statku O., pokud byli současně též majiteli statku P., právo patronátní stran patronátního kostela v P. vykonávali, ovšem tvrdí, že tak činili jenom jako majitelé statku P. a nikoliv jako majitelé statku O., ale to je otázka, kterou v tomto knihovním řízení nelze řešiti. Konečně tvrdí dovolací rekurenti, že v roce 1930 a 1934 odepřeli presentaci na úřad faráře, když bylo beneficium uprázdněno, a že byli výnosem okresního úřadu v K. ze dne 11. února 1935 vyzváni, aby opatřili náklady na nutné opravy farní budovy, že proti výnosu tomu podali odvolání na zemský úřad, přes to však na žádost farářovu zaslali mu určitou částku s upozorněním, že částku tu poskytují jen jako zálohu čili zápůjčku, kterou jest povinen zaplatiti ten, kdo bude uznán definitivně povinným zaplatiti náklady na nutné opravy farních budov. Z toho plyne, že mezi odvolacími rekurenty a jmenovanými církevními ústavu o patronát skutečně jde, že ústavy existenci patronátu k statku tvrdí, kdežto dovolací rekurenti ji popírají. Nelze proto ústavům těm upíratí formální legitimaci k rekursu v této věci a odkazovati je na příslušné řízení o zjištění existence onoho patronátu, neboť, kdyby mezitím byl statek O. převeden ze zemských desk do rustikální vložky pro katastrální území O. a potom teprve na existenci patronátu bylo pravoplatně nalezeno, nemohly by po případě již řečené církevní ústavy své patronátní nároky provést, ježto by patronát oním přenesením statku O. ze zemských desk do pozemkové knihy rustikální mohl zaniknouti a nemohl by po případě již býti obnoven (srov. rozh. čís. 6163 Sb. n. s.). Dovolací rekurenti poukazují stále na to, že v tomto případě nejde o §§ 2 a 3, nýbrž o § 1 zák. čís. 18/69 ř. z., ježto prý žádají o převedení statku O. do pozem-

kové knihy rustikální s přenesením všech závad, při tom však zamlčují, že věcné právo patronátu, existuje-li, do rustikální vložky podle shora uvedeného názoru nejv. správního soudu přenést nelze a že tudíž v příčině něho převedení statku o. podle § 1 cit. zákona provést nelze. Mohla by tedy vzniknouti taková situace, že by zájmy církevních ústavů, jichž se patronát týká, mohly býti ohroženy a uplatnění jejich práv z patronátu plynoucích stíženo, a již toto pouhé stížení a ohrožení stačí, aby těmto církevním ústavům byla přiznána právní ochrana a aby řád práva uveden byl v soulad. Nezbyvá proto, než aby buď žadatelé předložili listinu o tom, že se s jmenovanými církevními ústavy stran uvedeného patronátu vypořádali, nebo aby se stran patronátu postupovalo podle §§ 2, 3 a 4 cit. zák., by se ústavům těm umožnilo, chrániti svých práv odporem podle § 3 cit. zákona (srov. rozh. čís. 6163, 6117 Sb. n. s.). Že slovům »zapsaná« práva v §§ 1a 3 cit. zák. jest rozuměti jako »vázanoucí« práva, bylo vyloženo v rozhodnutí čís. 6117 Sb. n. s. Lichá jest také výtku dovolacích rekurentů, že uplatňování patronátních práv v rekursu řečených církevních ústavů jest novotou v řízení rekursním podle § 125 knih. zák. nepřipustnou. Vázlo-li na deskovém statku O. v době podání knihovní žádosti nezapsané právo patronátní, jsou údaje uvedené v rekursu církevních ústavů pouhým upozorněním soudu na skutečný stav a nikoliv novotou. Žadatelé měli sami ve své knihovní žádosti na tuto okolnost upozorniti, i když jest otázka existence patronátu mezi nimi a církevními ústavy sporná, aby první soud mohl k ní zaujmouti stanovisko, a ne přejíti ji mlčením ve své žádosti za přenesení celého statku O. ze zemských desk do vložky rustikální, pro něž neuvedl ani žádných důvodů, tak že nelze ani rozumně nahlédnouti, proč žadatelé bydlící v P. o toto přenesení usilují.

Čís. 15058.

Předpis § 465 (2) c. ř. s. platí bez rozdílu, zda straně bylo povoleno právo chudých čili nic.

Nejde o protokolární odvolání, nýbrž o p o d á n í odvolacího spisu, sepsal-li odvolání soudcovský úředník, zřízený k tomu cíli chudé straně podle § 90 zák. o org. soud., byť i k sepsání použil formy soudního zápisu. Takové odvolání se hodí k zahájení odvolacího řízení a nelze je odmítnouti jako nepřipustné.

(Rozh. ze dne 20. března 1936, R I 222/36.)

O d v o l a c í s o u d odmítl odvolání žalobcovo do rozsudku okresního soudu v N. **D ů v o d y:** Odvolání žalující strany bylo podáno soudním zápisem u okresního soudu v N. Takovéto odvolání jest dle § 465 odst. 2 c. ř. s. přípustno pouze tehdy, nesídlí-li v místě okresního soudu ani 2 advokáti. Avšak v sídle okresního soudu v N. má své působíště více než dvě advokátů. Důsledek toho je, že zvolená forma do soudního protokolu je nepřipustná dle § 471 čís. 2 c. ř. s. Za tohoto stavu muselo býti odvolání dle §§ 473 a 474 odst. 2 c. ř. s. odmítnuto.